

Ing. Miroslav Toman, CSc.
ministr zemědělství

V Praze dne 07-09-2018
Čj. 47227/2018-MZE-16212

Vážený pane hejtmane,

děkuji Vám za Váš dopis ze dne 15. 8. 2018, který jste mi zaslal v návaznosti na třetí jednání kalamitního štábu v kraji Vysočina, a ve kterém žádáte o okamžitou pomoc od státu s odkazem na alarmující vývoj kalamitní situace ve Vašem kraji.

Ubezpečuji Vás, že k informacím, které jste mi předložil, přistupuji s plnou vážností. Ministerstvo zemědělství průběžně vyhodnocuje vývoj kalamitní situace v rámci celé České republiky, ať již na základě šetření Lesní ochranné služby, informací Lesů České republiky, s. p. nebo rekognoskačních letů, a musím konstatovat, že Kraj Vysočina je oblastí, ve které dochází meziročně k největšímu nárůstu kůrovcových těžeb. Je bohužel zřejmé, že na území Vašeho kraje dochází k eskalaci kůrovcové kalamity v míře srovnatelné s nejhůře postiženou oblastí severní Moravy a Slezska. Je však nutné si přiznat, že problém, se kterým se nyní potýkáme, není zapříčiněn pouze extrémními klimatickými podmínkami či současnými odbytovými problémy, značný podíl na současné kalamitě má také nečinnost zejména drobných vlastníků lesů v předchozích letech.

Ve svém dopise uvádíte celkem devatenáct konkrétních požadavků na pomoc od státu. Mohu Vám sdělit, že se ve všech případech jedná o témata, kterými se MZe v rámci hledání vhodných opatření k řešení kůrovcové kalamity již samo nebo na meziresortní úrovni zabývá, přičemž v některých oblastech již došlo k významnému posunu, některá opatření byla odložena jako v danou chvíli nevhodná. Dovolte, abych na jednotlivé požadavky reagoval v pořadí, v jakém mi byly zaslány:

1. MZe opakovaně jednalo s Ministerstvem vnitra o možnostech urychlení procesu přijímání pracovních sil ze zahraničí, včetně legálních možností využívání zahraničních pracovníků s polskými vízy. Okamžité zrychlení procesu udělování víz ve smyslu snížení požadavků na prověření žadatelů o víza v tuto chvíli není možné. Ministerstvo vnitra nicméně připravuje zrychlený vízový režim, který by měl urychlit přijímání pracovníků ze zahraničí pro konkrétní odvětví. Tento nástroj by měl být k dispozici pro příští sezónu a bude dostatečně medializován. MZe mezitím zajistilo operativní úpravu Programu Zemědělec-Ukrajina, v rámci kterého je od 1. 8. 2018 možné přijímat pracovníky z Ukrajiny také na práce v lesích, a to v rozsahu až 2000 osob ročně. V případě plného naplnění této kapacity lze jednat o navýšení této kvóty. Zároveň jsem přesvědčen, že ke zrychlení vlastního procesu získávání pracovních sil ze zahraničí výraznou měrou přispějí sami potenciální zaměstnavatelé, a to dokonalým ovládnutím příslušných pravidel, včasným

plánováním potřeby sezónních pracovníků a včasným zahájením procesů pro obsazení volných pracovních míst. Na tomto místě si dovoluji poprvé upozornit, že značná část problémů, o kterých je řeč, má své řešení i na straně stěžovatelů, kteří plně nevyužívají možnosti systému, nebo je využívají neefektivně. Stejně tak jako stát vyvíjí mimořádné úsilí pro hledání nových možností, musí i veřejnost a všichni dotčení vlastníci lesů vyvíjet úsilí k maximálnímu využívání dostupných stávajících možností.

2. MZe prostřednictvím LČR zjišťuje a poptává možnosti získání dalších pracovních kapacit ze zahraničí, a to formou zahraniční inzerce i přímým vyhledáváním potenciálních subjektů ve spolupráci se zastupitelskými úřady. Již nyní LČR disponují nabídkou až desítek harvestorových uzlů z Litvy. Věřím, že tímto soustředěným úsilím se postupně podaří docílit výrazného posílení kapacit pro těžbu i pro další zpracování vytěženého dřeva.
3. Možnosti energetického využití přebytečného dříví z kalamit bylo ze strany MZe konzultováno s MPO a MŽP, do jejichž gesce tato problematika spadá. Aktuálně existují možnosti pro navýšení objemu spalované biomasy, které jsou však spojeny s citelným nárůstem dopravy a tedy i zátěže obyvatelstva v místě sídla spaloven. Toto opatření, nad jehož využitím není dosud jasný konsensus, může být nicméně předmětem další diskuse.
4. Odkorňovací technologie mohou vlastníci lesů pořídit z existujících dotačních titulů, podporují se odkorňovací protahovací válce do těžebních hlavic i stacionární odkorňovače na mobilních podvozcích. Zkušenosti s použitím odkorňovacích válců u smrkového dříví nejsou ale příliš pozitivní, a pojízdnyé výkonné odkorňovače za přijatelnou cenu na českém trhu zatím chybí.
5. U LČR jsou v letošním roce na celém území ČR zastaveny jiné než nahodilé těžby, pouze s výjimkou nezbytných výchovných zásahů na vybraných lesních správách. O zastavení úmyslných těžeb MZe zároveň požádalo MŽP a MO ve vztahu k lesům v působnosti těchto resortů. Zde bych si dovolil upozornit, že již v září loňského roku po srpnových vichřicích MZe předjímalo vážné problémy způsobené přebytkem kalamitní hmoty a vydalo návrh opatření obecné povahy, jehož předmětem bylo mimo jiné dočasné zastavení úmyslné těžby dřevin smrk a borovice. Proti návrhu, který mohl jednoznačně přispět k uvolnění trhu s kalamitním dřívím, podali vlastníci lesů více než 140 připomínek a požadavků na kompenzace údajných ztrát ve výši více než 300 mil. Kč (jednalo se o zastavení úmyslných těžeb na necelé dva měsíce; hlavním odpůrcem tohoto opatření byl především SVOL); proto MZe pod tímto tlakem nakonec ustoupilo od zastavení úmyslných těžeb pro smrk a borovici a omezilo úmyslné těžby z pozice zakladatele pouze u LČR, s. p.
6. Pozastavení účinnosti zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, ani žádného jiného zákona není možné, zákon lze pouze změnit. Dovolte, abych Vás informoval, že 22. 8. 2018 vydalo MZe metodickou informaci o problematice přípravků na ochranu rostlin a jejich (ne)dostupnosti pro některé vlastníky lesů, kterou rozeslal všem krajům. MZe zároveň dne 21. 8. 2018 požádalo ÚKZÚZ o udělení výjimky na použití přípravků Vaztak Les, Vaztak Aktiv a Fury 10 EW i pro neprofesionální uživatele. V případě udělení výjimky by byla odstraněna bariéra, která nyní brání vlastníkům lesů bez odborné způsobilosti k nakládání s POR, aby sami na svých majetcích prováděli chemickou asanaci kůrovcem napadeného dříví jinak, než způsobem popsáním ve výše uvedené metodické informaci MZe. MZe zároveň navrhne potřebnou úpravu zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči v rámci aktuálně připravované novely, ke které tento týden probíhá vnitřní připomínkové řízení. Podnět na změnu zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny“, ve znění pozdějších předpisů, která brání použití insekticidů v I. a II. zóně ochrany přírody bude nutné směřovat na Ministerstvo životního prostředí.

7. Mezi současnou podporou výsadby (v Kč/sazenici) + zajištění výsadby (v Kč/ha) a navrhovanou podporou výsadby v Kč/ha není technicky velký rozdíl. Podpora chemické a mechanické asanace dříví je navrhována v rámci novely nařízení vlády č. 30/2014 Sb.
8. Není známo, že by uváděných 6 000 EUR/ha Bavorsko poskytovalo jen za skládkování dříví. Ministerstvo zemědělství nyní dokončuje novelu nařízení vlády č. 30/2014 Sb., která nestátním vlastníkům lesů uhradí významnou část nákladů na včasnou a účinnou asanaci dříví i na následnou obnovu lesních porostů. Již v současnosti MZe prostřednictvím finančních příspěvků na hospodaření v lesích poskytuje každoročně na hektar obnovovaného lesního porostu 40 000 Kč a na zajištění výsadby dalších 20 000 Kč, po schválení výše uvedené novely to bude dohromady 85 000 Kč (za výsadbu a její zajištění), tedy 3 200 EUR/ha. Na podporu asanace je navíc připraveno dalších 200 mil. Kč.
9. Mimořádná opatření, která musí státní podnik LČR nutně nalézt, nesmí být v rozporu s platnou legislativou, tedy ani se zákonem o zadávání veřejných zakázek. Kromě standardních komplexních zakázek na práce v lesích LČR již nyní ve zvýšené míře využívá aukcí i přímého objednávání služeb, kdy vytěžené dřevo zůstává ve vlastnictví státu a bude na potřebnou dobu zadrženo na skladech. Z důvodu nedostatku kapacit LČR zároveň usiluje o navýšení kapacit pro těžební činnost formou poptávky v zahraničí. Další případná systémová opatření jsou předmětem aktuální politické diskuse a připravované koncepce hospodaření LČR zpracované novým vedením státního podniku LČR.
10. Podle strategického dokumentu vlády ČR „Dřevěná kniha“ jsou LČR, s. p. povinny zajišťovat veškerý objem svých činností dodavatelským způsobem podle zákona o zadávání veřejných zakázek, s výjimkou 4 přímo řízených lesních závodů. V mezích takto nastavených podmínek dochází již nyní k posilování zpracovatelských kapacit lesních závodů i k jejich nasazení v oblastech postižených kalamitou, tedy mimo území lesních závodů. Další změna stávající strategie fungování státního podniku je ve světle kalamitní situace aktuálním tématem ve smyslu, jak je uvedeno v předešlém bodě.
11. Základním principem současného obchodního modelu LČR, s. p. je prodej dřeva při pni, kdy vytěžené dříví přechází do vlastnictví zpracovatelské firmy. MZe společně s LČR hledají způsoby, jak snížit přebytek dřeva na trhu. Konkrétním opatřením je závazek LČR, že v letošním roce zadrží na vlastních skladech až 1 mil. m³ kalamitního dřeva. S ohledem na očekávané pokračování odbytové krize předpokládáme u LČR v následujícím roce nárůst zadrženého objemu kalamitního dříví. K omezení uvádění dřeva z LČR na trh přispěje odložení těžeb kůrovcových souší na pozdější dobu.
12. MZe nemá v otevřeném tržním hospodářství žádné kompetence ani nástroje pro zajištění odbytu cizího dřeva. Obchod se dřevem přísluší do gesce MPO. V dané situaci však MZe prostřednictvím LČR samozřejmě intenzivně vyhledává nové odbytové možnosti, které by minimálně umožnily obchodovat dřevo LČR na vzdálenějších trzích tak, aby byl na stávajících trzích uvolněn prostor nestátním vlastníkům.
13. K navrhovanému rozdělení souborů lesních typů (SLT) do skupin během legislativního procesu nikdo neuplatnil řádné připomínky, přesto se otázkou dále zabýváme. Upozorňujeme ale, že třídění SLT do skupin má vliv pouze na podporu výsadby základní dřeviny, která se ve třetí skupině SLT nepodporuje, a jakékoliv rozšíření této skupiny znamená podporu výsadby základní dřeviny (smrk, borovice) na stanovištích, kde v současnosti smrkové i borové porosty chřadnou a odumírají.
14. MZe s Ministerstvem vnitra opakovaně řešilo možnosti využití krizové legislativy, resp. vyhlášení stavu nouze z důvodu kalamitní situace v lesích. Byť je dle Ministerstva vnitra

vyhlášení stavu nouze z tohoto důvodu možné, bylo doporučeno, aby centrálním vyhlášení stavu nouze předcházelo vyhlášení stavu nebezpečí ze strany jednotlivých postižených krajů. Tento postup by totiž mimo jiné umožnil prodloužit dobu, po kterou by mimořádný stav platil. Otázka využití stavu nouze byla opakovaně předmětem jednání meziresortní pracovní skupiny předsedy vlády ke kalamitní situaci v lesích, přičemž došlo k rozhodnutí, že tohoto postupu pro daný okamžik využito nebude. Zde bych si dovolil podotknout, že vyhlášení stavu nouze (resp. stavu nebezpečí) pozbývá smyslu, pokud není připraven detailní krizový plán vedoucí k dosažení vytčeného cíle, který by mohl být okamžikem vyhlášení nouzového stavu realizován. Zpracování tohoto krizového plánu na regionální úrovni by mělo být spolu s koordinací využívání kapacit náplní činnosti krajského kalamitního štábu.

15. Personální posílení státní správy lesů na prvním i druhém stupni je plně v kompetenci tajemníků obcí s rozšířenou působností, potažmo starostů těchto obcí a ředitelů krajských úřadů. Pokud dojde k posílení činností v oblasti státní správy lesů, tak s vyčíslením zvýšených osobních i jiných nákladů se úřady obrátí na stát. Tento postup nebrání okamžitému posílení úřadů v místech správních obvodů, kde je aktuálně největší nárůst činností. Aktuální situaci v terénu nejlépe znají pracovníci obcí s rozšířenou působností, krajských úřadů nebo krajské kalamitní štáby.
16. Žádné opatření k podpoře exportu nebo omezení importu dřeva není v přímé kompetenci MZe (jak jsem již uvedl u bodu 11, konkrétním opatřením pro snížení přebytku dřeva je závazek LČR, že v letošním roce zadrží na vlastních skladech až 1 mil. m³ kalamitního dřeva). Průměrná cena dříví prodaného v aukcích nastojato v roce 2018 činí podle údajů LČR, s. p. 560 Kč/m³; v závislosti na místních podmínkách však mohla být dosud tato cena i podstatně nižší. LČR v současné době přijímají opatření v podobě úpravy minimální ceny, pod kterou již nelze dříví nastojato prodat. Ta by se, až na odůvodněné výjimky, měla pohybovat kolem 450 m³/ha.
17. Evropská právní úprava, bohužel, neumožňuje udělit výjimku ze sankcí pro zemědělce v případě zničení polních kultur dopravou a skladováním dříví. Teoreticky je možné ztrátu příjmů z dotací zahrnout do náhrady za užití cizích pozemků k lesní dopravě (§ 34 odst. 3 a 4 lesního zákona), protože plochu s poškozenou polní kulturou musí zemědělec vyřadit z nároku na přímou platbu. Je otázka, zda by náhrada za užití zemědělského pozemku k lesní dopravě v případě, že by kompenzovala i ztrátu nároku na přímou platbu, byla pro vlastníka lesa ještě akceptovatelná. Na tomto místě je třeba zdůraznit možnost včasné dohody se zemědělským subjektem, který může včas dohodnutou plochu vyřadit ze systému plateb. Co se týče upozornění na zdlouhavé vodoprávní řízení, tak zákonné lhůty lze zkrátit pouze vstřícným přístupem pracovníků vodoprávních úřadů na obcích s rozšířenou působností potažmo na krajských úřadech.
18. V silniční dopravě není dle vyjádření MD povolení vyšší tonáže možné, s ohledem na nadměrné poškozování vozovek. Aktuálně platné limity jsou mimochodem v ČR vyšší než v některých sousedních státech. MZe ve spolupráci s MD zajistilo alespoň urychlení procesu vydávání výjimek z omezení doby jízdy. Ze strany ČD Cargo bylo na jednání s předsedou vlády ČR přislíbeno zajištění min. 500 dalších vozů pro dopravu dřeva do konce roku 2018. Tento závazek byl operativně splněn dočasným převedením 500 vhodných vozů, primárně určených k dopravě jiných materiálů, na dopravu dřeva. ČD Cargo zároveň zadalo výrobu 500 nových vozů a rekonstrukci dalších 500 vyřazených vozů na dopravu dřeva, tyto nové kapacity se postupně vytváří. Věřím, že i ve Vašem regionu bylo v posledním období zaznamenáno zlepšení situace v železniční přepravě kalamitního dřeva. Zde bych chtěl upozornit, že k dalšímu zvýšení přepravní kapacity na železnici mohou již nyní přispět sami vlastníci lesů nebo koncoví odběratelé: rezervy jsou

v organizaci, v dlouhodobějším plánování potřeby přistavení vagonů, v urychlení nakládky a vykládky, a zejména ve větším využívání víkendů, které jsou k nakládce nyní využívány pouze na 20 %.

19. K návrhu nové vyhlášky, která má nahradit vyhlášku č. 83/1996 Sb., aktuálně probíhá vypořádání připomínek uplatněných v rámci meziresortního připomínkového řízení. V posledních dnech dochází postupně ke konsensuálnímu vypořádání připomínek uplatněných ze strany MŽP. Zařazení douglasky tisolisté mezi meliorační dřeviny by mělo být výsledkem vzájemného jednání rezortů MŽP a MZe.

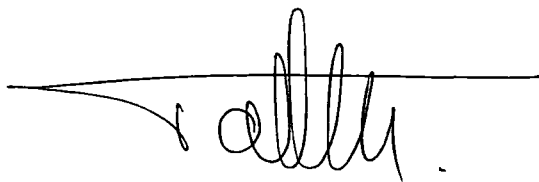
Vážený pane hejtmane, věřím, že jsem Vás přesvědčil, že MZe při řešení aktuální kalamitní situace maximálně využívá všechny své kompetence. Situaci ve Vašem kraji skutečně vnímáme jako vysoce závažnou, jak z hlediska vodohospodářského, tak z hlediska potenciálu dalšího rozvoje kalamity, neboť v případě obdobného počasí v příštím roce reálně hrozí rychlé plošné šíření kalamity z Vysočiny do všech sousedních českých krajů.

Jako politik máte jistě dokonalou představu, že hledání účinných opatření ve stávajícím systému se vzájemně provázanými předpisy není jednoduchou záležitostí, a že ani opatření, která se již nyní podařilo přijmout, nemohou okamžitě přinést své ovoce. Veřejnost volá po rychlých a jednoduchých řešeních, dočasném zrušení stávajících pravidel, ale nezbytná je také aktivita právě na straně této veřejnosti – minimálně v oblasti většího využití dotačních i jiných programů, které jsou již nyní k řešení kalamity k dispozici a rovněž ve zlepšení vzájemné koordinace činností.

Závěrem mohu konstatovat, že se MZe samozřejmě v maximální míře zasadí o zajištění potřebných finančních prostředků pro obnovu lesů v územích postižených kalamitou i pro zmírnění ekonomických dopadů na hospodařící subjekty. Je však jisté, že Vámi uváděnou částku pro potřeby Kraje Vysočina nebude možné v uváděném rozsahu ze státního rozpočtu zajistit ani pro potřeby celé ČR. Je zcela na místě hovořit o možnostech navýšení příspěvků vlastníkům lesů také ze strany jednotlivých krajů, zároveň je nezbytné trvat na cíleném a účelném vynakládání těchto omezených státních prostředků a zcela legitimní zůstává i skutečnost, že stát nemůže vlastníkům lesů uhradit všechny vzniklé ztráty.

Těším se na naše společné setkání a osobní jednání, jehož tématem by mohla být, mimo jiné, i otázka vzájemné koordinace opatření státu i Kraje Vysočina k řešení stávající situace i role, kterou by v dané situaci mohl či měl plnit krajský kalamitní štáb.

S úctou

Vážený pan
MUDr. Jiří Běhounek
hejtman
Kraj Vysočina
Žižkova 1882/57
586 01 Jihlava

Ověřovací doložka konverze do dokumentu obsaženého v datové zprávě

Ověřuji podle údajů uvedených v datové zprávě s číslem 111131048-232627-180907154754, že tento dokument sepsaný 07.09.2018, který vznikl převodem 5 stránek vstupu v listinné podobě do podoby elektronické se doslovně shoduje s obsahem vstupu.

Zajišťovací prvek: **žádný**

Ověřující osoba: **Kamila Jagošová**

Vystavil: **Ministerstvo zemědělství**

v Praze dne 07. 09. 2018.